

SLOVAK A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
SLOVAQUE A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
ESLOVACO A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Tuesday 3 May 2005 (morning)

Mardi 3 mai 2005 (matin)

Martes 3 de mayo de 2005 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Napište komentár o **jednom** z nasledujúcich textov.

1. (a)

Aj most som ja

V Tarante videl som ten most.
Most každý prosí trochu o známosť.

Na tisíc krokov od Pytagora
rozdeli sa - a z mora do mora,
5 so sťažňom vztýčeným sťa Ty s „t” dohora
sunie sa loď.
On o prekot
- keď prv ju nechal prejsť - sa potom za ňou ťahá.
Kam ideš, drahá?
10 Kam ide drahšia nad život - a čia?
Za každou loďou sa tak otáča
a zase zástupy sa doňho natlačia
a dni a dni a veky po ňom dupú.
Tiež som šiel naň a strach mal zo zástupu,
15 že je i mojou jeho pohroma -
že to, čo stihlo most, tiež stihnúť mohlo ma.

Poznám ten most, most z Taranta.
I keď sa viac už nezatáram ta -

budem, kde budem (ale iste rád),
20 za novou loďou náruč vystierať
i smútiť za láskou, nie ale umierať,
len ruky pnúť.
Pnúť, aby prúd
dní, ľudí, diaľok, čias smel z brehu prúdiť.
25 Údiv v nich budiť:
čie ruky sa tu takto uskromnia,
že nesú nás sťa klenba nezlomná?
Tak, ruky zopnuté, vždy znovu cezo mňa
sa valia kraje, ktorými som prešiel,
30 akoby mostom z mohutných dvoch vesiel,
ktoré keď sa mi vo dve rozlomia,
vždy, vždy mi ujde loď! Bo most - aj most som ja!

Viliam Turčány, *Aj most som ja*, 1977

- Aký je v básni faktický na jednej strane a symbolický na druhej strane význam, zástoj mostu?
- Po kom, po čom prahne lyrický subjekt básne?
- Ktoré motívy (okrem ústredného mosta) sú v básni najčastejšie a ako súvisia s ústredným?
- Všimnite si zvukovo-významové hry v básni a ich funkciu.

1. (b)

Kde som prestal?

To, o čom vám chcem rozprávať, sa stalo v jeseni 1027. Gróf Leofric sa rozhodol, že pristaví druhú vežu kostolu, pri bráne ktorého mešťania pravidelne vídali úbohého slepca. Grófova pokladnica však zívala prázdnotou. A tak dal zvolat' popredných mešťanov a vysvetlil im, že výstavbu novej veže bude financovať novou daňou. Predstavte si tú situáciu. Na jednej strane stola sedí gróf so svojou krásnou manželkou, oproti sedia mešťania a ako zvyčajne mlčky obdivujú jej očarujúcu tvár. Lady Godgifa má oči cudne sklopené, akoby rozhovor mužov ani nepočúvala. Potom gróf Leofric vyhlási, že pristaví druhú vežu ku kostolu. V miestnosti zavládne napäté ticho. Mešťania vedia, že teraz príde to hlavné. Gróf doplní, že výstavbu novej veže bude financovať novou daňou. Teda ju vlastne bude financovať mesto. Bude to daň od odevov. A hneď začne menovať, aká bude daň od nohavíc, aká od sukne, košele, plášťa.

A keď bude niekto chodiť nahý? spýta sa nečakane Lady Godgifa.

To by sa nikto neodvážil, pani moja, zasmeje sa gróf Leofric. Mešťania mlčia, nie je im do smiechu. Nová daň z nich spraví žobrákov.

Myslím, že nepriamo vyzývate ľudí, aby chodili bez šiat, mylord, usmeje sa Lady Godgifa.

Gróf očervenie od hnevu. Mlčí. Všetci mlčia.

Nezaved'te tú daň, drahý, prosím vás, povie potom pokorne inokedy hrdá Lady Godgifa.

Gróf tresne päťou do stola, až sa prevráti zopár kalichov s vínom (ale áno, pilo sa už vtedy v Anglicku víno, overte si to).

Mešťania nevedia, kam sa majú pozerat' a čo by mali spraviť s rukami. Jeden kusom látky utiera rozliate víno, ďalší chvatne dopije svoj pohár, akoby sa bál, že gróf tresne do stola ešte raz.

Grófovi sa na perách zjaví diabolský úsmev.

Drahá, zasipí Leofric ako had, ak zajtra napoludnie vysadnete na koňa a prejdete mestom, tú daň nezavediem a zruším obyvateľom Coventry aj všetky doterajšie. Ale musíte byť nahá.

Mešťanom sa zdá, že slovo nahá sa odráža od múrov miestnosti ešte hodnú chvíľu. Nikto sa neodváža obrátiť zrak na mladú ženu s nebesky ryšavými vlasmi.

Ona však pozrie manželovi do očí a zopakuje jeho slová: Ak zajtra napoludnie vysadnem na koňa a prejdem mestom, tú daň nezavediete a zrušíte obyvateľom Coventry aj všetky doterajšie dane. Budem nahá, samozrejme.

Samozrejme, to gróf Leofric vôbec neočakával. Jeho pobožná manželka, ktorá vždy, keď cvála okolo kostola, zastaví sa tam aspoň na krátku modlitbu, súhlasí, že prejde mestom nahá.

Pavol Rankov, *Námestím prechádza nahá žena, námestím prechádza nahá žena na koni, námestím prechádza...*, RAK č. 6/2003

- Ako vzniká v úryvku napätie a konflikt?
- Akými prostriedkami sú zobrazené postavy zoči-voči nezvyčajnej situácii?
- Všimnite si, ako je napísané pásmo postáv v úryvku.